

ជំពូកទី១ : សេចក្តីផ្តើម

១-១ តម្រូវការនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម

១. សង្គម និងបរិស្ថានមានការផ្លាស់ប្តូរស្របគ្នាជាមួយនឹងដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍន៍។ ក្នុងពេលដែលការអភិវឌ្ឍន៍មានទិសដៅនាំយកមកនូវការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមាននោះ វាក៏អាចនាំមកនូវផ្ទះផងដែរ។ នៅក្នុងបទពិសោធន៍កន្លងមកនេះ ការជំរុញនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ច គឺជាយន្តការមួយសំរាប់បង្កើននិងលើកស្ទួយនូវសុខុមាលភាពសង្គម។ តែកន្លងមកការអភិវឌ្ឍន៍នេះមានការយកចិត្តទុកដាក់តិចតួចអំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើបញ្ហាសង្គមនិងបរិស្ថាន ទើបយុទ្ធសាស្ត្រនេះការពិតត្រូវអំពីផលប្រយោជន៍ដ៏យូរអង្វែង បានតម្រូវអោយយើងទទួលស្គាល់នូវការអភិវឌ្ឍន៍មួយដែលមានលក្ខណៈនិរន្តរភាព។ ការអភិវឌ្ឍន៍មួយដែលមានលក្ខណៈនិរន្តរភាពគឺជាមូលដ្ឋានស្នូលនៃការអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីធានានូវសុខុមាលភាពសង្គមមួយមានសមភាពសង្គម ពិតប្រាកដនិងដើម្បីបំពេញនូវរាល់សេចក្តីត្រូវការជាមូលដ្ឋានសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ ។

២. ដើម្បីព្យាករណ៍អំពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម ដែលបង្កដោយសារការធ្វើអាជីវកម្មទាញយកផលពីធនធានរ៉ែ ដើម្បីផ្តល់នូវកាលានុវត្តភាពក្នុងការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន និងបង្កើនផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាននោះចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តនីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម នៅក្នុងដំណើរការនៃការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង និងផែនការអាជីវកម្មនៅក្នុងតំបន់សម្បទានរ៉ែនេះ។ ក្នុងនោះការសិក្សាអំពីផលប៉ះពាល់បានធ្វើឡើងនៅទូទាំងតំបន់សម្បទាន តែដំណោះស្រាយសង្គម (ការផ្តល់ជាប្រាក់ឧបត្ថម្ភការធ្វើបំណាស់ទី ឬការតាំងទីលំនៅសារជាថ្មី ការរៀបចំដីកាដកហូត ។ល។) អាចធ្វើឡើងបុនដំណើរការអាជីវកម្មពេញលេញ និងប្តូរជាដំណាក់កាលទៅតាមផ្លូវអាជីវកម្មនីមួយៗ តាមកិច្ចសន្យាជាមួយគ្រួសារសហគមន៍ដែលពាក់ព័ន្ធ។

៣. ការវាយតម្លៃអំពីហេតុប៉ះពាល់សង្គម គឺមានការពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមដែលបណ្តាលមកពីការកាប់បោសសម្អាតព្រៃដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ និងការទាញយកផលមួយដែលមានលក្ខណៈនិរន្តរភាពពីធនធានរ៉ែនេះតែម្តង។ ជាការពិគណនាដែលថា ការវាយតម្លៃអំពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមមិនអាចដោះស្រាយនូវរាល់បញ្ហានោះទេ ពីព្រោះថា ព្រឹត្តិការណ៍នេះវាជាគុណភាពនៃបំណាស់ប្តូររវាងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនិងកិច្ចការពារបរិស្ថាន ដែលតែងតែកើតមានចំពោះសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់។ ប៉ុន្តែបើគ្មានកម្មវត្ថុនៃការវាយតម្លៃអំពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមទេនោះ ការសំរេចពុំអាចនឹងធ្វើទៅបានទេ ។

៤. លក្ខដ្ឋានទូទៅក្នុងការធ្វើព្យាករណ៍អំពីផលវិបាកសង្គម បង្កដោយសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍របស់មនុស្សនិងការរៀបចំវិធានការណ៍សមស្របមួយដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ផ្អែកលើទស្សនៈវិស័យនៃការបង្កើននូវផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាននោះមាន៖ (១) ការព្យាករណ៍ពីបញ្ហា (២) វិវេកវិធីសាស្ត្រដើម្បីជៀសវាង និង (៣) បង្កើននូវផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាន ។

៥. ការដែលធ្វើអោយមានលទ្ធផលប្រយោជន៍វិជ្ជមានច្រើនគឺជាប្រការមួយសំខាន់បំផុត ។ ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនេះផ្តល់នូវកាលានុវត្តភាពតែមួយគត់ក្នុងការបង្ហាញអំពីច្បាស់លាស់ ដែលក្នុងនោះការធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវបរិស្ថាន និងសហគមន៍ គឺផ្នែកមួយនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការវាយតម្លៃនេះក៏អាចព្យាករណ៍អំពីបញ្ហាជំនឿ និងឧបសគ្គរវាងទិសដៅនៃការវិនិយោគ ស្ថានភាពបរិស្ថាន និងសហគមន៍ដែលពាក់ព័ន្ធ ។ វានឹងផ្តល់នូវកាលានុវត្តភាពសំរាប់ការរៀបចំនូវវិធានការណ៍ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវបញ្ហាផ្សេងៗ បង្កលក្ខណៈសម្រាប់កម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីវាយតម្លៃនូវហេតុប៉ះពាល់នាពេលអនាគត និងផ្តល់នូវទិន្នន័យដែលមានសារៈសំខាន់សំរាប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេច និងដើម្បីទប់ស្កាត់ការខូចខាតដល់បរិស្ថាន និងសង្គម ។

៦. ការវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម គឺជាឧបករណ៍គ្រប់គ្រងមួយ សំរាប់អ្នកធ្វើផែនការនិងអ្នកផ្តល់ការអនុម័ត ជាជំនួយដល់ការសិក្សាគម្រោងផ្សេងៗទៀត ជាពិសេសលើបញ្ហាវិស្វកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ច ។ បច្ចុប្បន្ននេះការវាយតម្លៃអំពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា ជាផ្នែកយ៉ាងសំខាន់សំរាប់ការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងការគ្រប់គ្រង និងមានសារៈសំខាន់សំរាប់ការវិភាគបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច របស់គម្រោងដូច្នោះដែរ ។

១-២ គោលបំណង

៧. តួនាទីចម្បង និងគោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់ដីរបស់ក្រុមហ៊ុន XING YUAN KANNG YEAK Co.,Ltd. គឺធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីធានាបាននូវចីរភាពនៃការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាស ។ តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ព្រៃឈើ ក៏មានតួនាទីជាអ្នករក្សាសុវត្ថិភាពដល់ការទូទៅរបស់អេកូឡូស៊ីបរិស្ថាន និងសង្គមផងដែរ នៅពេលដែលយើងគ្រប់គ្រងបានត្រឹមត្រូវ ។ ដូច្នោះ គោលបំណងនៃការវាយតម្លៃអំពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម គឺ៖

- ក- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពធនធានរូបសាស្ត្រ (ភូគព្ភសាស្ត្រ, ចំណាត់ប្រភេទ និងដីជាតិរបស់ដី, កំណត់ផ្ទៃកំទេចដីរាវ និងរាវកំទេច, ពន្លឺពន្លឺ, អាកាសធាតុ) ។
- ខ- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពធនធានអេកូឡូស៊ី (រុក្ខជាតិ ដុំឈូក តិណជាតិ) ។
- ខ- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពអេកូឡូស៊ីរបស់សត្វ (ថ្មីសត្វ សុកុណជាតិ និងឧបសគ្គសត្វ) និងជីវិតសត្វរស់នៅក្នុងទឹក (ពពួកត្រី) នៅតាមប្រព័ន្ធអូរសំខាន់ៗ ។
- គ- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពសង្គម សេដ្ឋកិច្ចរបស់សត្វមន្តមូលដ្ឋានក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន
- ឃ- កំណត់អំពីមូលហេតុសំខាន់នានា និងកត្តាជំរុញដែលបណ្តាលអោយមានហេតុប៉ះពាល់អវិជ្ជមានរបស់គម្រោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាស ទៅដល់បរិស្ថានបរិវិញ ។
- ង- កំណត់នូវវិធានការណ៍សមស្របដើម្បីលុបបំបាត់ និងឬកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានរបស់គម្រោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាសនីមួយៗអ្នកសែដ ។

១-៣ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

៨. ដើម្បីសំរេចបាននូវគោលបំណងខាងលើ **Green Consultancy Firm** បានធ្វើការវាយតម្លៃដោយប្រើនូវវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវដូចមានបង្ហាញជូនខាងក្រោម:

ក- លក្ខណៈជីវៈរូបសាស្ត្រៈ ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់ស្ថានីយ៍ឧត្តនិយម (ពោធិ៍ចិនតុង-ក្រចេះ ឆ្នាំ ១៩៩៨ -២០០៨ ។

ខ- បំរែបំរួលការប្រើប្រាស់ដី និងគំរូបព្រៃៈ ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ GIS & RS Datasets (MRC GIS Datasets, 1992-93, 1996-97, FA GIS & RS Datasets 2002-2006) ។

គ- ការអង្កេតផ្នែកអេកូឡូស៊ីៈ នៅក្នុងកំរិតនៃចំណាត់ថ្នាក់នៃការប្រើប្រាស់ដី និងគំរូបព្រៃនៅក្នុងតំបន់ទីតាំង និងឡូតីគំរូចំនួន ១៧ ត្រូវបានកំណត់តាមរយៈវិធីសាស្ត្រជ្រើសរើសដោយចៃដន្យ នៅទូទាំងតំបន់សម្បទាន។ ក្រុមការងារបានធ្វើដំណើរតាមគន្លងក្នុងរយៈចម្ងាយ ៧.៧គម ហើយបានធ្វើការអង្កេតទៅលើសារព័ន្ធកូដាតិដែលមាននៅទីនោះក្នុងចម្ងាយ៥០ម៉ែត្រសងខាងគន្លង (ឧបសម្ព័ន្ធ១-១: ផែនទីគន្លងឆ្លងកាត់ ១-២: តារាងអង្កត់ផ្ចិត និង ១-៣:រូបភាពអេកូឡូស៊ី) ។

ឃ- ការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីសត្វព្រៃៈ ការស្រាវជ្រាវពីវត្តមានសត្វព្រៃត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រើវិធីសាស្ត្រអង្កេតជាចំនុច (Point-Count) (Hostetler & main,2001) ។ ការកំណត់ពីវត្តមាន និងអវត្តមានរបស់សត្វព្រៃនៅតំបន់ស្រាវជ្រាវ គឺមានសារៈសំខាន់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពសំបូរបែប និងរយៈពេលនៃប្រភេទសត្វព្រៃ។ រាល់ប្រភេទសត្វព្រៃទាំងអស់ជាពិសេស ថនិកសត្វ និងសត្វស្លាបត្រូវបានកត់ត្រាតាមរយៈការលេងលេងការឃើញផ្ទាល់រួមទាំងការកត់ត្រាដានជើង និងសញ្ញាផ្សេងៗ នៅក្នុងឡូតីដែលមានរាងជារង្វង់ដែលមានកាំ២៥ម៉ែត្រ នៅក្នុងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង និងនៅក្នុងឡូតីគំរូដែលមានកាំ៥០ម៉ែត្រ សម្រាប់ព្រៃល្អឿន។ រាល់ចំណុចកណ្តាល នៃឡូតីសិក្សាស្រាវជ្រាវសត្វព្រៃ ត្រូវគិតចេញពីចំនុចកណ្តាលនៃឡូតីស្រាវជ្រាវរុក្ខជាតិ ។ ឡូតីនីមួយៗ មានចម្ងាយពីគ្នាយ៉ាងតិច១០០០ម៉ែត្រ ដើម្បីជៀសវាងការរាប់ពីរដង ។

ង- លើសពីនេះទៅទៀត ដើម្បីឱ្យទទួលបានលទ្ធផលល្អរាល់វត្តមាននានា ដែលបញ្ជាក់ពីវត្តមានសត្វព្រៃត្រូវបានធ្វើការកត់ត្រានៅពេលដែលក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវ ធ្វើដំណើរពីឡូតីគំរូមួយទៅឡូតីគំរូមួយទៀតដើម្បីឱ្យការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មសត្វព្រៃកាន់តែច្បាស់។ រាល់ប្រភេទដែលពិបាកក្នុងការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដូចជាសំលេងសត្វស្លាប ឬសញ្ញាណចតុបត (ដាន លាមក...) ក៏ត្រូវធ្វើការពិភាក្សាជាមួយអ្នកជំនួយការស្រាវជ្រាវក្នុងមូលដ្ឋានដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានប្រាកដ។ លើសពីនេះក៏មានការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មបន្ថែមទៀតតាមរយៈសៀវភៅសត្វស្លាបកម្ពុជា សៀវភៅថនិកសត្វកម្ពុជា ឧបសម្ព័ន្ធចែ និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងថនិកសត្វអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការធ្វើអង្កេតនេះមិនមានការកត់ត្រាប្រភេទថនិកសត្វផ្ទុក់តូច

និងពពួកផលជលិកសត្វមេ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនឹងមិនអាចធ្វើទៅបានប្រសិនបើអាកាសធាតុមិនអំណោយ ផលដូចជាការណីមានភ្លៀងខ្លាំង ឬមានខ្យល់ខ្លាំងពីព្រោះលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ គឺជាកត្តាមួយដែលធ្វើឱ្យ ប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាពិសេសលើពពួកសត្វស្លាប (Hosteller & main,2001) ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានពីវត្តមាន និងរបាយសត្វព្រៃក្នុងតំបន់ស្រាវជ្រាវកាន់តែមានភាព ច្បាស់លាស់នោះ ការសំភាសន៍ជាមួយប្រជាជនមូលដ្ឋានក៏ត្រូវបានអនុវត្តផងដែរ ។

ច- ឧបករណ៍បច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់មានផែនទីឋានលេខខ្នាត១:១០០.០០០ ម៉ាស៊ីន GPS ផែនទី ឡូតិ និងគម្របព្រៃរបស់ក្រុមហ៊ុន ត្រីវិស័យ-តារាងកត់ត្រាទិន្នន័យ សៀវភៅកត់ត្រា ខ្មៅដៃ បិទ ខ្សែម៉ែត្រ ប្រវែង ៤០ ម៉ែត្រដែលមានគូសជាត្រឹមត្រូវប្រវែង ១ម៉ែត្រ ៤ម៉ែត្រ និង ១០ម៉ែត្រ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ម៉ែត្រ ឈើប្រវែង១ម ក៏បានប្រើផងដែរសម្រាប់វាស់ឡូតិ៍ទំហំ១ម៉ែត្រការ៉េ ដើម្បីរាប់ចំនួនប្រភេទស្មៅ និង ពពួកតិណជាតិ ។

ឆ-វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាអំពីស្ថានភាពសង្គមសេដ្ឋកិច្ច: ស្ថានភាពសង្គមសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលរស់នៅក្នុងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ និងឃុំសំបុក ស្រុកចិត្របុរី ខេត្តក្រចេះ គឺ: Qualitative Method ដោយការធ្វើ PRA ដោយការធ្វើអត្តាធិប្បាយសង្ខេបអំពីផលប៉ះពាល់វិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមានទៅលើបញ្ហាបរិស្ថាន និងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច (សមាសភាពដែលបានចូលរួមយោបល់មាន:អភិបាលខេត្តក្រចេះ នាយករងរដ្ឋបាល នាយក រងទីចាត់ការអន្តរវិស័យ ប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម ប្រធានមន្ទីរឧស្សាហកម្មរ៉ែ និងថាមពល ប្រធានមន្ទីរបរិស្ថាន អនុប្រធានមន្ទីររៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ នាយឧណ្ណរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្តក្រចេះ អភិបាលស្រុក សំបូរ អភិបាលស្រុកស្នួល អភិបាលស្រុកចិត្របុរី និងតំណាងក្រុមហ៊ុន XING YUAN KANNG YEAK Co.,Ltd. មេឃុំ សមាជិកឃុំ ស្មៅនឃុំ ក្រុមប្រឹក្សាអភិ-វឌ្ឍន៍ឃុំ មេភូមិ អនុភូមិ ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ គំរោងជាច្រើននាក់ (ឧបសម្ព័ន្ធទី១-១: តារាងទី-២ បានធ្វើឡើង នៅថ្ងៃទី ២០-២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ ។ នៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០១១ ក្រុមការងារបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំដើម្បីធ្វើ បទបង្ហាញលើរបាយការណ៍វាយ តម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង សង្គមដំបូង ជាមួយថ្នាក់ ដឹកនាំខេត្ត ស្រុក និងប្រធានមន្ទីរជំនាញ ដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងគំរោង (ឧបសម្ព័ន្ធទី១-១: តារាងទី១) ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរយោបល់បន្ថែមលើរបាយការណ៍វាយតម្លៃនេះ (មើលកំណត់ហេតុស្តីពីការធ្វើបទ បង្ហាញរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង របស់ គំរោងស្រាវជ្រាវនិងធ្វើអាជីវកម្មវិមាស) សូមអានទំព័រ ១០១-១១៥ ។ ការពិគ្រោះយោបល់បានធ្វើឡើងជា មួយថ្នាក់ដឹកនាំខេត្ត ស្រុក មន្ទីរ អង្គភាពពាក់ព័ន្ធសរុបចំនួន ១៤នាក់ (ឧបសម្ព័ន្ធទី១-១:តារាងទី១) និងមេឃុំ មេភូមិ ប្រជាជនមូលដ្ឋាន សរុបចំនួន៣៦នាក់ (ឧបសម្ព័ន្ធ ៧-១: តារាងទី២) និងរូបភាពការពិគ្រោះ យោបល់ (ឧបសម្ព័ន្ធទី១-២) ។

១-៤ ភាពជឿជាក់

១-៤-១ ការផ្តល់ប្រឹក្សានៅមូលដ្ឋាន

៥. នៅក្នុងរយៈពេលនៃការសិក្សា និងវាយតម្លៃនៅក្នុងតំបន់សម្បទានវីទីតានីញ៉ូមឌីអុកស៊ីដនេះ ប្រធានក្រុមការងារវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង បានចុះពិនិត្យផ្ទាល់ ដើម្បីធានាបានថាការពិនិត្យវាយតម្លៃ និងការប្រមូលព័ត៌មាន និងទិន្នន័យបានធ្វើទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំ និងវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ។

១-៤-២ ក្រុមការងារ GCF

១០. ក្រុមការងារ GCF មានចំនួន៥នាក់ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម៖

- ១- បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី D.V.M., Post Ph.D.
- ២- បរិញ្ញាត្រី ចាន់ វណ្ណា អ្នកប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
- ៣- បរិញ្ញាត្រី ឡៅ សារុន អ្នកប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
- ៤- បរិញ្ញាត្រី អ៊ុន ចាន់ណារ៉ូ អ្នកប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
- ៥- បរិញ្ញាត្រី នង ណារុង អ្នកប្រមូលទិន្នន័យអេកូឡូស៊ី
- ៦- បរិញ្ញាត្រី នួន ចំណាប់ ជំនួយការផ្នែកផែនទី